

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze diplomové práce

**Přeshraniční spolupráce jako faktor rozvoje
mikroregionu Hrušovansko a GIZ Land um Laa**

Bc. Švecová Kateřina

© 2016 ČZU v Praze

Souhrn

Tématem diplomové práce je přeshraniční spolupráce jako faktor rozvoje mikroregionu Hrušovansko a GIZ Land um Laa, jejímž cílem je zhodnocení spolupráce obou mikroregionů a přínosů společně realizovaných projektů orientovaných na mikroregion Hrušovansko. V teoretické části práce se výklad věnuje regionální politice a přeshraniční spolupráci. Praktická část je zaměřena na socioekonomickou analýzu mikroregionu Hrušovansko, jejímž výstupem jsou identifikace problémů daného mikroregionu. Dále jsou zde uvedeny společně realizované projekty obou přeshraničních mikroregionů, z nichž dva byly více rozebrány. Získané informace vycházející z interních materiálů a z polostandardizovaných rozhovorů s představiteli mikroregionů a starostou obce se staly podkladem pro vyhodnocení přínosů přeshraniční spolupráce pro mikroregion Hrušovansko a zhodnocení spolupráce obou příhraničních mikroregionů.

Klíčová slova: Přeshraniční spolupráce, mikroregion, regionální politika, strukturální fondy, regionální rozvoj

Cíl práce a metodika

Cílem práce je zhodnocení spolupráce mikroregionu Hrušovansko a GIZ Land um Laa. Dalším cílem je vyhodnocení přínosů společně realizovaných projektů v rámci přeshraniční spolupráce se zaměřením na mikroregion Hrušovansko.

K naplnění zvolených cílů je nejdříve potřeba zpracovat literární rešerši, která je rozdělena do kapitol směřujících od obecného vyložení základních pojmů týkající se regionální politiky k užšímu zaměření na výklad přeshraniční spolupráce. Práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část vychází ze studia odborné literatury a získaných informací z dostupných zdrojů na internetu a praktická část čerpá informace z poskytnutých materiálů mikroregionu Hrušovansko a GIZ Land um Laa a z polostandardizovaných rozhovorů se zástupci obou regionů a z internetových zdrojů.

Praktická část je konkrétně zaměřena na mikroregion Hrušovansko, kde bude provedena socioekonomická analýza za pomoci statistických údajů a dalších dostupných zdrojů na internetu s následnou identifikací problémů. V další kapitole praktické části budou zjišťovány společně realizované projekty v rámci přeshraniční spolupráce na základě polostandardizovaných rozhovorů s představiteli daných regionů a získaných

informací z interních dokumentů a webových stránek mikroregionu Hrušovansko a Land um Laa a z dalších dostupných zdrojů na internetu. Pro zjištění přínosů přeshraniční spolupráce bude proveden výběr dvou společně realizovaných projektů, které budou podrobněji popsány na základě interních zdrojů a doplněny rozhovory s představiteli těchto vybraných projektů.

Po naplnění jednotlivých částí práce bude provedeno vyhodnocení zpracovaných informací s ohledem na stanovené cíle.

Závěr

Diplomová práce se věnuje tématu „Přeshraniční spolupráce jako faktor rozvoje mikroregionu Hrušovansko a GIZ Land um Laa“, kde se ukazuje, že přeshraniční spolupráce má velký význam v rozvoji obou příhraničních regionů.

Cílem práce bylo zhodnotit spolupráci obou mikroregionů a dalším cílem bylo vyhodnocení přínosů společně realizovaných projektů orientovaných na mikroregion Hrušovansko. Pro potřeby dosažení cílů bylo nutné provést za pomoci statistických údajů socioekonomickou analýzu mikroregionu Hrušovansko, jejímž výsledkem byla identifikace problémů potřebná pro posouzení, zda je realizace projektů v rámci přeshraniční spolupráce přínosem. Pro vyhodnocení přeshraniční spolupráce s partnerským mikroregionem Land um Laa byly zjištěny z Fondu malých projektů a informací obou představitelů společně realizované projekty, kterých bylo v období od roku 2005 do roku 2014 celkem 10 realizováno. Zaměření projektů se vztahuje především ke kultuře a sportu, dále k cestovnímu ruchu, ke vzdělání a životnímu prostředí, z nichž nejvíce realizovaných je v oblasti kultury a sportu, a v oblasti cestovního ruchu. Dle převažujících oblastí byly vybrány dva z nich, které byly podrobněji popsány na základě interních zdrojů a doplněny rozhovory s představiteli těchto vybraných projektů

Vybraný projekt „Přeshraniční Čejkovické slavnosti“ byl zaměřen na oblast kultury a sportu a byl realizovaný v roce 2011. Projekt je zajímavý tím, že přeshraniční spolupráce zde probíhá na úrovni samotných obcí příhraničních regionů, což vypovídá o silněji rozvitém partnerství. Obce a jejich občané získali možnost poznat své kultury, otevřela se možnost navázání zahraničních kontaktů. Tím, že žadatelem byla obec Čejkovice, získal starosta obce a její zastupitelé nové zkušenosti a poznatky související s procesem realizace takového projektu, což pomohlo k získání většího sebevědomí se zapojit do realizace

dalších projektů. Velkého významu realizovaný projekt získal v účasti původního německého obyvatelstva, které bylo po 2. světové válce odsunuto. Toto setkání bylo velmi emocionální a bylo zakončeno předáním dokumentu „Čestná listina“ za příkladnou spolupráci mezi současnými a bývalými obyvateli. Projekt se však setkal i určitými problémy jako bylo váznutí komunikace při momentální absenci překladatele nebo déle trvající tvorba programu z hlediska časového uspořádání jednotlivých aktivit a z hlediska odlišností ve zvyklostech. Jako opatření by bylo vhodné před započítím projektu, aby se obce budoucích projektů více poznaly. Jazyková bariéra by mohla být postupně odstraňována například zúčastněním představitelů obcí jazykových kurzů.

Druhý vybraný projekt „Poznáváme společně přeshraniční sousedy“ byl zaměřen na oblast cestovního ruchu, vzdělání a veřejnou správu, který byl realizovaný v období 2009 až 2011. Zde bylo žadatelem ZSO Hrušovansko a partnerem byl Regionalentwicklungsverein Land um Laa. Tento projekt se vyznačoval svou jedinečností v jeho zaměření do více oblastí. Byl prvním projektem, jehož výsledkem byl vznik první cyklotrasy s názvem „Ahoj susede, Hallo Nachbar“, která navíc jako jediná probíhá oběma mikroregiony a dala impuls pro vznik dalších projektů na téma cykloturistiky, které byly následně realizovány. V oblasti vzdělání se otevřela možnost vzájemně poznat systémy školství na úrovni základních škol, kde učitelé a děti společně podnikali výlety a vzájemně si vyměňovali slovíčka a mohli tak navazovat nová přátelství. Ani tato oblast nezůstala pouze u tohoto projektu. Přeshraniční spolupráce pomáhá dále tu oblast rozvíjet v podobě dalších realizovaných projektů. Poslední oblastí je veřejná správa. Proběhla dvě společná setkání starostů obcí a manažerů obou mikroregionů, kde hlavním tématem bylo společné plánování dalších projektů. Tento projekt lze označit z hlediska významu pro mikroregion Hrušovansko za průkopnický hlavně v oblasti cestovního ruchu, kde samotný region se snaží v této oblasti proniknout zejména v cykloturistice. I zde se však projekt setkal s určitými problémy, z nichž nepřízeň počasí ovlivnit nelze, ale pozdní proplacení dotace ovlivnitelná je. Opatřením by se mohlo stát pevné stanovení lhůty, do které se musí dotace proplatit, pak bude každý žadatel vědět, do kdy mu bude dotace proplacena a popřípadě si sám zvolit další postup pro překlenutí této doby.

Přeshraniční spolupráci mikroregionu Hrušovansko a mikroregionu Land um Laa, jehož dřívější název do roku 2006 byl GIZ Land um Laa lze vyhodnotit na základě zjištěných informací za velmi dobře fungující, jejíž společně realizované projekty přinášejí

obyvatelům kvalitnější životní úroveň. Vzájemné vztahy založené na důvěře, společné poznávání svých kultur a zvyků, vyměňování si zkušeností napomáhá snadněji odhalovat potřeby a problémy, které pak mohou oba partnerské mikroregiony řešit společnými projekty v rámci přeshraniční spolupráce.

Mikroregion Hrušovansko by měl spolupráci na úrovni obcí více prohlubovat zapojováním svých obcí do projektů, neboť z výčtu realizovaných projektů převažuje větší aktivita mikroregionu. Podpora v oblasti cestovního ruchu v rámci přeshraniční spolupráce je nezpochybnitelná a proto je potřeba tuto spolupráci dále rozvíjet, protože i samotný mikroregion má potřebu se v této oblasti dále rozvíjet. V souvislosti s cestovním ruchem a vinařskou tradicí se nabízí možnost tuto tradici znovu obnovit. Český i rakouský mikroregion mají společnou potřebu řešit protipovodňová opatření, a problematiku spojenou s udržením obnovitelných zdrojů energií, což by mělo být předmětem příprav budoucích společných projektů.

Výběr ze zdrojů

DOČKAL, Vít (ed.). 2005. *Přeshraniční spolupráce na východních hranicích České republiky - Růžový obláček a hrana reality.* Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2005. IISBN 80-210-3751-2.

DUŠEK, Jiří. 2010. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí v Jihočeském kraji).* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2010. ISBN 978-80-86708-94-2.

JEŘÁBEK, Milan, DOKOUPIL, Jaroslav a HAVLÍČEK, Tomáš a kolektiv. 2004. *České pohraničí - Bariéra nebo prostor zprostředkování?* Praha : Akademie věd České republiky, 2004. ISBN 80-200-1051-3.

KOHOUT, Pavel. 2013. *Regionální rozvoj - regionální politika.* Kladno : Vyšší odborná škola územně-správní a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, 2013. str. 67. ISBN 978-80-904859-7-6.

MATES, Pavel, WOKOUN, René a kolektiv, a. 2001. *Malá enykllopedie regionalistiky a veřejné správy.* Praha : PROSPEKTRUM spol. s r.o., 2001. ISBN 80-7175-100-6.

MMR 2. 2015. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce.* Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015. str. 48. ISBN 978-80-7538-008-1.